

วิรัตน์ แสงทองคำ

<https://viratts.com/>



ตีล TRUE-DTAC (3)

ตีลสำคัญ ก่อให้เกิดการพลิกโฉมธุรกิจสื่อสาร สู่โครงสร้างที่มีการแข่งขันน้อยลงข้างต้น มาจากข้อพิจารณาเบื้องต้นที่ว่ากันเป็นการทั่วไป จากภาวะการแข่งขัน (อย่างจริงจัง) ที่มีผู้เล่น 3 ราย กำลังจะเหลือเพียง 2 ราย

ที่วงเล็บไว้ก็เพราะมีอีก 2 รายซึ่งหน่วยงานเกี่ยวข้องกับรัฐ (บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือ CAT กับบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) หรือ TOT) เป็น "ผู้เล่น" ด้วยเช่นกัน แต่ไม่ถือว่าอยู่ในเกมการแข่งขัน จากข้อมูลของ กสทท.ล่าสุด (สิ้นปี 2563) ทั้งสองรายมีส่วนแบ่ง (พิจารณาจากจำนวนผู้ใช้เลขหมาย) รวมกันมีสัดส่วนไม่ถึง 3%

บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ในสังคมไทย ผ่านมา 3 ทศวรรษ โครงสร้างขยับปรับเปลี่ยน สู่การหลอมรวม "ผู้เล่น" และรวมศูนย์ "ผู้กำกับ"

ทศวรรษแรก (2533-2542) ประเดิมด้วยคู่แข่งทางธุรกิจ 2 ราย เปิดฉากโดยบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด หรือ AIS (ก่อตั้งปี 2529) เปิดให้บริการครั้งแรกเมื่อเดือนตุลาคม 2533 จากสัมปทานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ต่อมาคือบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) หรือ TOT) ให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ คลื่นความถี่ 900 MHz

ตามมาอย่างกระชั้นชิดโดยบริษัท โทเทิล แอ็คเซส คอมมูนิเคชั่น จำกัด หรือ TAC (ปัจจุบันคือ DTAC) ในปี 2534 ในระบบ AMPS 800 MHz ได้รับสัมปทานจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย (ปัจจุบันคือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือ CAT)

ช่วงเวลานั้น มีกรณีหนึ่งเกี่ยวข้องและน่าสนใจ ขยายกิจการหนึ่งออกไป (ปี 2533) - บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นเนลเอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน) หรือ IEC กิจการเก่าแก่ราวทศวรรษ จากผู้แทนจำหน่ายสินค้าเทคโนโลยีจากสหรัฐ ช่วงมาอยู่ในเครือซีเมนต์ไทย (ปี 2527) คาบเกี่ยวได้เป็นผู้แทนจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ Nokia รายเดียวในประเทศไทย ตั้งแต่ชื่อ Mobira ก่อนกลายเป็น Nokia โทรศัพท์เคลื่อนที่ขายดีที่สุดในโลกในช่วงปี 2540-2550

IEC ภายใต้เจ้าของรายใหม่ (สนธิ ลิ้มทองกุล แห่งเอ็มกรุ๊ป) เป็นคู่ค้าสำคัญของทั้ง AIS กับ TA แต่ดูจะมีความสัมพันธ์กับ TAC เป็นพิเศษ ด้วย IEC เป็นผู้ให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ รับช่วงจาก TAC ด้วย จากนั้นไม่นานตั้งบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่น เซอร์วิส หรือ WCS ขึ้น เพื่อซื้อและโอนสัมปทานคลื่นความถี่ 1800 MHz จากการสื่อสารฯ ที่อยู่ในมือ TAC เตรียมการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จะถือเป็น

"ผู้เล่น" รายใหม่ เป็นรายที่ 3 แต่เผชิญวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540 เลี้ยก่อนจึ้งยังไม่สามารถดำเนินการได้

ทศวรรษที่สอง (2543-2553) เปิดฉากด้วยความตื่นเต้น เร้าใจ

ช่วงเวลาเดียวกันที่ TAC เปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ (ปี 2543) เครือข่ายธุรกิจสื่อสารต่างชาติเข้ามาเป็น "ผู้เล่น" กรณีแรกในโครงสร้างและระบบสื่อสารไทย Telenor Group กลุ่มธุรกิจสื่อสารระดับโลก ถือหุ้นส่วนใหญ่โดยรัฐบาลนอร์เวย์ เข้ามาถือหุ้นใหญ่ และมีอำนาจบริหารอย่างเต็มที่ใน TAC (ต่อมาก็เปลี่ยนเป็น DTAC)

ในปีเดียวกัน (ปี 2543) "ผู้เล่น" รายใหม่ที่ 3 เปิดตัวขึ้นจริง ๆ เครือข่ายธุรกิจสื่อสารของซีพี กระโดดข้ามจากระบบโทรศัพท์พื้นฐานมาสู่ระบบเคลื่อนที่ ด้วยแบบแผนที่ดินแดนและซัพพอร์ทพอควร

เข้าซื้อกิจการบริษัท ไวร์เลส คอมมูนิเคชั่น เซอร์วิส หรือ WCS ขณะเดียวกันตั้งบริษัท ใหม่รูปแบบธุรกิจรวมทุน กับ Orange Plc. UK ถือเป็นการชักนำเครือข่ายธุรกิจสื่อสารต่างชาติเข้ามา เป็นกรณีที่ 2 และเปิดบริการอย่างเป็นทางการในปี 2544

Orange Plc UK อยู่ในช่วงคาบเกี่ยวเปลี่ยนแปลงอย่างซับซ้อนเช่นกัน จากเครือข่ายธุรกิจแห่งฮ่องกง-Hutchison Whampoa เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ เปลี่ยนมาเป็น Mannesmann AG แห่งเยอรมนี (ปี 2542) เพียงปีเดียว (ต้นปี 2543) Vodafone เครือข่ายสื่อสารแห่งสหราชอาณาจักร เข้ามาซื้อกิจการ Mannesmann AG แต่ด้วยข้อจำกัดทางกฎหมายของสหภาพยุโรป Vodafone จึงตัดขาย Orange ออกไปให้ France Telecom ในปลายปีเดียวกันนั้น

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 370

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 10 - พุธสัปดาห์ 16 ธันวาคม 2564

ปีที่: 42

ฉบับที่: 2156

หน้า: 29(กลาง)

Col.Inch: 97.24

Ad Value: 35,978.80

PRValue (x3): 107,936.40

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: วิรัตน์ แสงทองคำ: ตีล TRUE-DTAC (3)

เอง

ตามมาอย่างกระชั้นชิด ด้วย “ผู้เล่น” รายใหม่ รายที่ 4 มีเครือข่ายธุรกิจระดับโลกเกี่ยวข้อง มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับรายที่ 3 อยู่บ้าง นั่นคือ ธุรกิจสื่อสารในเครือข่าย Hutchison Whampoa แห่งฮ่องกง ซึ่งเริ่มต้นธุรกิจสื่อสารเมื่อ 2 ทศวรรษมานี้เอง ปัจจุบันมีผู้ใช้บริการมากกว่า 80 ล้านคน ทั้งในฮ่องกงและมาเก๊า ส่วนในต่างประเทศมีทั้งภูมิภาคเอเชีย ที่อินโดนีเซีย เวียดนาม และศรีลังกา กับอีกหลายประเทศในยุโรป

ตอน Hutchison เข้ามาลงทุนในไทยเมื่อปลายปี 2545 เป็นชาวคริกิโครม และดูเหมือนบริษัทแม่ให้ความสำคัญ เพิ่มข่าวยังปรากฏอยู่ (<http://www.hutchison-whampoa.com/>- CAT joins hands with Hutchison to launch “Hutch” as a marketing service brand for CDMA 1X /BANGKOK, November 29, 2002) ต่อด้วยการเปิดตัวกิจการการร่วมทุนกับการสื่อสาร และเปิดบริการเมื่อต้นปี 2546 ภายใต้ชื่อ “ฮัทช์ (Huch)”

ช่วงท้ายทศวรรษที่สอง มีชาวคริกิโครม เกี่ยว กับตีล SingTel-AIS (ต้นปี 2549) เป็นกระแสกว้างอย่างเหลือเชื่อ ประหนึ่งเป็นครั้งแรก เครือข่ายสื่อสารต่างชาติเข้ามาเมืองไทย ในเวลานั้น ในแง่ธุรกิจ AIS ก้าวไปไกลกว่าคู่แข่งท่ามกลางการขยายตัวของเครือข่ายแบบไร้สาย

ในสังคมไทย 15 ปีจากยุคก่อตั้ง (2533-2548) AIS มีผู้ใช้บริการทะลุ 10 ล้านคนแล้ว

อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบเคียงกับอีกทศวรรษต่อมา จากการมาบริหารของ Singtel แห่งสิงคโปร์ AIS มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดถึง 4 เท่า ด้วยจำนวนผู้ใช้บริการเกิน 40 ล้านราย

ปิดท้ายจริงๆ ในทศวรรษที่สอง ปีเดียว กับตีล Singtel-AIS ธุรกิจสื่อสารในเครือข่ายที่ ปรับโครงสร้างเป็นทรู (TRUE)

ทศวรรษที่สาม (2553-ปัจจุบัน) ภายใต้ผู้กำกับใหม่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่เดียว- กสทช. ขณะธุรกิจระบบบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศ เกิดกระบวนการหลอมรวม ค่อยๆ กลายเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันลดลงเป็นลำดับ เมื่อพิจารณาจำนวน “ผู้เล่น” และดูเหมือนได้ก่อกำแพงขวางกั้นการเข้ามาของรายใหม่ อย่างที่เรียกว่า Barrier to entry

การหลอมรวมที่ว่าอย่างน่าสังเกต มีแกนอยู่ที่ TRUE ทั้งตีลที่เกิดขึ้นในปี 2554 ซือและ



ผนวกรวมผู้ใช้บริการของธุรกิจเครือข่าย Hutchison Whampoa และกรณีล่าสุดกำลังเกิดขึ้น จะมีผลทำให้ “ผู้เล่น” ในธุรกิจเหลือเพียง 2 ราย อย่างที่วากัน กลับไปเท่ากับยุคต้นเมื่อ 3 ทศวรรษที่แล้ว

กสทช.ผู้กำกับใหม่ เกิดขึ้นในปี 2553 ชื่อเต็มๆ - คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (The National Broadcasting and Telecommunication Commission หรือ NBTC) ว่ากันว่า “เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่วิทยุและกำกับ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม”

ผลงานสำคัญเท่าที่จับต้องได้ และเกี่ยวข้อง คือการประมูลคลื่นความถี่ มีครั้งหนึ่งต้นต้น เป็นพิเศษ

ถือเป็นประวัติศาสตร์การประมูลที่ยาวนานถึง 4 วัน (15-18 ธันวาคม 2558) ด้วยปรากฏ โฉมว่าจะมีผู้ใช้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ รายใหม่มาแทนที่รายที่ 4-บริษัท แอส โบบาย

บรอดแบนด์ จำกัด ที่จริงเป็นเครือข่ายธุรกิจสื่อสารอีกรายที่เกิดขึ้นในทศวรรษแรก (บริษัท จัสมีน อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด (มหาชน) หรือ JAS) สามารถชนะประมูลคลื่นความถี่ 900 MHz ราคาสูงลิ่วถึง 75,000 ล้านบาท แต่อีก 3 เดือนต่อมา (21 มีนาคม 2559) ถึงกำหนดชำระค่าใบอนุญาตงวดแรก 8,040 ล้านบาท กลับตัดสินใจทิ้งใบอนุญาต 4 G และยอมให้ยึดเงินค่าประกัน 644 ล้านบาท

ไม่ว่าจะวิเคราะห์ที่กันยกใหญ่เพื่อหาเหตุผล และกลไกร่วมกับ JAS แต่ภาพใหญ่สะท้อน โครงสร้างธุรกิจสื่อสาร ซึ่งยากจะมี “รายใหม่” เข้ามา และเมื่อมีการประมูลอีกครั้งสองครั้งต่อจากนั้น ก็ไม่ปรากฏโฉม “รายใหม่” ดังคาด

กทศ.กับบทบาท ไม่ใช่แค่ “จัดสรร” หาก “กำกับ” ด้วย ซึ่งไม่ค้อยจะแน่ใจนักว่าอย่างหลังเกี่ยวข้องกับ “คุณภาพบริการ” และ “ราคา” หรือไม่ ●



แบงก์กรุงเทพส่งแอป'atta' ให้ยืนยันตัวตนด้วย Mobile ID

นายกิกก้อง รักเผ่าพันธุ์ รองผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า ธนาคารได้เริ่มเปิดให้บริการยืนยันตัวตนด้วยรูปแบบบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ Mobile ID โดยลูกค้าของผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเครือข่าย AIS, DTAC และ TRUE ที่ได้สมัครใช้บริการ Mobile ID เรียบร้อยแล้ว สามารถยืนยันตัวตนเพื่อทำธุรกรรมกับธนาคารได้ ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกสบายในการสมัครใช้บริการต่างๆ กับธนาคาร ไม่ต้องใช้เอกสาร ทำธุรกรรมด้วยตนเองได้ง่าย ทุกที่ ทุกเวลา และมีความปลอดภัย ซึ่งนับเป็นธนาคารแห่งแรกที่ได้เริ่มเปิดให้บริการนี้

สำหรับบริการดังกล่าว เมื่อลูกค้าได้สมัครใช้งาน Mobile ID กับผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือเรียบร้อยแล้ว จะสามารถใช้ Mobile ID เพื่อยืนยันตัวตนเพื่อทำธุรกรรมต่างๆ กับธนาคารกรุงเทพได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. ธุรกรรมออนไลน์-ลูกค้าสามารถใช้ Mobile ID เพื่อยืนยันตัวตนสำหรับการเปิดบัญชีสะสมทรัพย์ e-Savings พร้อมสมัครนโยบายแบ่งกึ่ง จากธนาคารกรุงเทพ เพียงทำรายการผ่าน 'atta' (อิตต้า) แอปพลิเคชันที่ธนาคารกรุงเทพพัฒนาขึ้นมาเป็นพิเศษ เพื่อให้บริการยืนยันตัวตนโดยใช้เบอร์โทรศัพท์มือถือ (Mobile ID) ร่วมกับแอปของผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ช่วยให้ลูกค้าสะดวกมากขึ้น ไม่ต้องเตรียมเอกสาร ทั้งยังทำธุรกรรมการเงินแบบดิจิทัลด้วยตนเองอย่างเต็มรูปแบบได้ทุกที่ทุกเวลา โดยไม่ต้องไปสาขา (สำหรับลูกค้า AIS ใช้บริการ Mobile ID ผ่านแอปพลิเคชัน atta ร่วมกับแอปพลิเคชัน myAIS)

สำหรับ 'atta' (อิตต้า) แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน ที่รองรับระบบปฏิบัติการทั้ง iOS และ Android พัฒนาโดยธนาคารกรุงเทพ เพื่อรองรับบริการยืนยันตัวตนด้วย Mobile ID โดยทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่าง "ผู้ใช้งาน" (ลูกค้าที่ต้องการยืนยันตัวตนเพื่อทำธุรกรรม) กับผู้ให้บริการ (หน่วยงานภาครัฐและเอกชน) ร่วมกับผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เข้าร่วมโครงการ Mobile ID

2. ธุรกรรมที่สาขา-ลูกค้าสามารถใช้ Mobile ID เพื่อยืนยันความเป็นเจ้าของหมายเลขโทรศัพท์มือถือ สำหรับประกอบการทำธุรกรรมเปิดบัญชี ณ สาขาธนาคาร โดยสามารถทำธุรกรรมเปิดบัญชีเงินฝาก, เปิดบัญชีเงินฝากพร้อมทำบัตรเดบิต/สมัครนโยบายแบ่งกึ่ง จากธนาคารกรุงเทพ/บัวหลวง โอนแบ่งกึ่ง/SMS Account Alert, เปิดบัญชีกองทุนรวม, เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ และเปิดบัญชีพันธบัตร ผ่าน 9 สาขาของธนาคารกรุงเทพ ได้แก่ สำนักงานใหญ่สีลม, จามจุรีสแควร์, ดี เอ็มควอเทียร์, เซ็นทรัล เอ็มบาสซี, เซ็นทรัล ลาดพร้าว, เดอะ คริสตัล 2, เซ็นทรัล วิลเลจ, พิวเจอร์พาร์ค รังสิต 2, เดอะมอลล์ บางมดควาน (สำหรับลูกค้า DTAC และ TRUE ใช้บริการ Mobile ID ผ่านแอปพลิเคชัน DTAC/TrueID)

"บริการ Mobile ID เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมต่างๆ ได้โดยไม่จำเป็นต้องพบบัตรประชาชนไปแสดง หรือยืนยันตัวตน เพียงใช้ Mobile ID แทนบัตรประชาชนได้เลย จะใช้งานระบบออนไลน์ก็ง่าย ทำธุรกรรมที่ไหน เมื่อไหร่ก็ได้ หรือกรณีไม่ใช้บริการที่สาขาก็มั่นใจสามารถยืนยันเบอร์โทรศัพท์ได้ง่ายๆ และที่สำคัญ ยังมีความ

นำเชื่อถือและปลอดภัย เนื่องจากนำเทคโนโลยีทันสมัย เช่น บล็อกเชน และระบบการยืนยันตัวตนแบบหลายองค์ประกอบ (Multi-factor Authentication) มาสนับสนุน ลูกค้าเพียงสมัครใช้บริการ Mobile ID และพิสูจน์ตัวตนกับผู้ให้บริการเครือข่าย โทรศัพท์เคลื่อนที่เพียงครั้งเดียว ก็สามารถยืนยันตัวตนเพื่อทำธุรกรรมกับธนาคารกรุงเทพได้ รวมถึงบริการอื่นๆ ที่จะทยอยเปิดเพิ่มเติมในอนาคตอีกด้วย”

ทั้งนี้ โครงการ Mobile ID เกิดขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ร่วมกับกรมการปกครอง กรมการขนส่งทางบก และสำนักงานประกันสังคม ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เรื่อง การพัฒนาระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนด้วยรูปแบบบัตรประจำตัวอิเล็กทรอนิกส์บนโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือที่เรียกในชื่อ Mobile ID หรือ “แทนบัตร” โดยได้เปิดตัวทดสอบทดลอง Mobile ID ครั้งแรกกับเอไอเอส และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

นายก๊กก้อง กล่าวอีกว่า การให้บริการทางการเงินนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยืนยันตัวตนของลูกค้าได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เพื่อความปลอดภัยในการทำธุรกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ธนาคารกรุงเทพให้ความสำคัญทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมบริการด้านการเงินรูปแบบใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าในการใช้บริการทางการเงินกับธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่ระบบดิจิทัลจะมีความสำคัญมากขึ้น ขณะเดียวกันธนาคารยังคงคำนึงถึงความปลอดภัยของลูกค้าเป็นพื้นฐานอยู่เสมอ เพื่อต่อยอดความน่าเชื่อถือในฐานะสถาบันการเงิน ■